

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verskerd overeenkomstig de wet van 25 Juni 1881 (Staatsblad N. 124.)

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboorteplaats verzonden. Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en altes wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE, Bureau: Warmoesstraat 96, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Donderdag 's namiddags in 12 uren worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 14 Augustus 1910. N. 1702.

Abonnementen: franco aan huis, per drie maanden f 1.20, voor België per jaar f 2.50, voor Nederland en Ned.-Indië per jaar f 3.00, voor buitenland f 4.00. Afzonderlijke nummers f 0.10. Abonnementen worden aangegane door het Bureau te Amsterdam, Boekhandelaren, Postdirectieuren enz. Advertenties: van 1 tot 8 regels f 1.20, voor elke regel meer f 0.20. Aanvragen en vermelding van liefdesgeven f 0.15 per regel.

„Doorzoek u zelf nauw, ja, doorzoek nauw.“

Doorzoek u zelf nauw, ja doorzoek nauw, zij volk dat met geen lust bevangen wordt. Zepharia 2: 1.

De kunst om een menschelijk wezen in zijn hart en in zijn verleden te doorzoeken, en nauw te doorzoeken, vindt haar kracht in den speurgesest, en wilt ge nu weten wat die speurgesest hierbij beteekent, leg u voor dan maar eens te luisteren, als twee vrouwen met elkaar aan het uitpakken zijn over een derde, dien ze niet goed zetten kunnen. Dan kroop er geen slakje over diens weg, waarop geen zout wordt gelegd. Dan weet men al wat men zich nog maar eenigzins herinneren kan, bij het uitpluizen van zoo iemands karakter en historie te pas te brengen. Dan plukt men alles na en uit. Al wat men vindt of vermoedt, wordt bovendien nog met een sterk vergrootglas bezien. Niets mag verschoond of toegezegd. Een detective zou de virtuositeit, waarmee men achter alles wist te komen, niet verbeteren kunnen, en al spoedig ligt onder die twee vrouwen het oordeel, zonder weeten van verzachtende omstandigheden, gereed, dat die boze derde, wiens goeden naam men eens onderhanden zou nemen, toch eigenlijk het licht in zijn oogen niet waard is.

Die speurgesest is dan de geest van de zijf, van den wrevel, van de jaloesheid. De aandrift ertoe werkt op uit den boezem kant van ons hart. Het is een door egoïsme gevoede haat, die vindingrijke maakt, en die er op uit is, iemands goeden naam door zijn gesponnen laster te krekelen. Die speurgesest woelt in oud en jongen van dagen. Mannen zowel als vrouwen spitsen er zich op. En veilig mag gezegd, dat zoo deze kwaad opsporende en kwaad sprekende geest ook maar voor een halven dag opheft te woelen, en derde deel der gewone conversatie verstommen zou. Immers dit nauw een min gewild persoon doorzoeken is in alle rangen en standen aan de orde van den dag. Scholieren doen 't onder elkander. De mevrouwen vieren aan die zucht tot ten late van haar dienstboden en de dienstboden ten late van haar mevrouwen. Onder concurrenten is die woeling dwarswerk. In de politiek grijpt men er gulzig naar. Geleerden geven er hun proeve van in de kritiek die ze op elkaar in geschriften publiceren. Die kwaad speurende en kwaad sprekende geest is een demonische trek in het leven, die elk stuk van 't leven vergiftigt: een boze geest die in alle hoeken rondwaart, en nooit zijn welsprekendheid heeft uitgeput. Want de haat die in dien speurgesest spreekt, wordt allengs een passie, en elke passie die teugelloos doordraaft, wordt van zelf welsprekend. En als ge dit dan aanhoort, dan staat ge gedurig verbaasd er over, hoe verregaand diep en hoe nauw de déne mensch, als hij in dulle drift doordraaft, zijn evenmenschen weet te doorzoeken.

Maar zie nu eens, hoe mat en traag die speurgesest zich aanstelt, als 't aankomt op zelfonderzoek.

„Ken u zelf“ was reeds in het heidensche Griekenland de oproeping, die van den kerkvader tegen het oppervlakkig droomen uitging, en bij elke aanruching van het H. Avondmaal gaat tot al wie zijn Heiland beleed, nog steeds de hoog ernstige vermaning uit, dat we allereerst onszelf niet zullen beproeven. Elk gebed, waarvoor we neerknielen, om onze schuld voor den Alwetenden God te belijden, is een nieuwe roepstem tot onze conscientie, om onszelf nauw voor onzen God te doorzoeken. Gebed-mikkende prediking moet er telkens op uit zijn, om de conscientie wakker te schudden. Elke ramp die ons overkomt, of ook maar dreigt, drift ons een prikkel in het hart, om ons van onzen stand voor onzen God gewis en zeker te maken. Ouderlijke toespraak, broederlijk vermaan, de lezing der H. Schrift, het is er alles op uit, om ons in onszelf te doen inkeeren, en onze innerlijke gesteldheid klaar en open voor ons te leggen. Elke ernstige krankheid, die de vleugelen des doods over ons klappen doet, roept ons op, om in die diepte der schuilhoeken van ons hart in te gluren. Elk sterfgeval in ons gezin of in onze vriendenkring wordt, voor wie het even ernstig opvat, een memento mori. En bij dit alles komt gestadig de genade onzes Goeds ons te hulpe, om door het scherp verwijt onzer conscientie ons onzer zonden indachtig te maken. Het dringt, het spoort alles tot een niets-sparend zelfonderzoek.

En buiten de vondsten van zelfbedrog van het menschelijk hart gerekend, zoudt ge zoo zeggen, dat althans onder de geloovige en belijdende Christenheid zelfkennis, vooral kennis van de eigen zonde, schier aller gemeengoed moest zijn. Heel onze religie is er als op ingericht, om dit zelfonderzoek levendig te houden en steeds dieper te doen doorgaan. Uw God laat u geen rust, omdat Hij weet, dat alle meerdere zelfkennis u nieuwe genade doet indrinken, en zelfmisleiding u van de genade vervreemdt.

En toch, hoe weinig beantwoordt aan die verwachting de uitkomst!

Of komt 't niet telkens voor, dat men in uw gezin, in uw vriendenkring, het saam er over eens is, dat hij, zeer tot het bederf van uw karakter, met deze of gene verkeerdheid behept zijt, en dat allen dit in u zien, en het voor uitgemakt houden, maar dat ge er zelf nog altoos stekeblind voor blijft. Natuurlijk geldt dit niet van „roepende zonden“, van krasse, ruwe overtredingen tegen de wet der zedelijkheid, der eerbaarheid of der waarheidsliefde; maar juist die zonden tellen hier zoo weinig mede, omdat gemeenlijk Gods genade zijn volk voor die „roepende zonden“ bewaart. Deden zich hier toch overtredingen voor, dan weet men dit zeer wel, men voelt ze als onrustkend verwijt in de conscientie, men belijdt ze zijn God, en door Gods genade komt men er van af.

Maar met die grove zonden is het niet uit. Waar we aan lijden zijn veelal gewoontezonden, karakterzonden, verborgen egoïsme, tekortschieting in liefde, verkeerdheid aan Mammon, hoogheidswaan, zelfbeelding, in alles zoo het tegendeel van wat een kind van God in zijn omgang met menschen en in zijn wandel voor zijn God zijn moest. En daar nu werkt men veel te veel over heen. Somis voelt men wel een oogenblik den boezen prikkel en poogt dien af te stompen, maar we gaan er niet diep genoeg op in, we sussen onze conscientie, en we hebben het zoo druk met anderen te beoordeelen, dat er voor dieper zelfonderzoek geen tijd overblijft.

Zie dan ook maar, hoe zelden een opmerking over ons gedrag, een kritiek op ons karakter met dankbaarheid wordt aangenomen. Veel meer is onze eerste opwelling om er tegen in te gaan, het alles van ons af te werpen, en bij hoop en laag staande te houden, dat er niets van aan is. Komt er verschil op in het oordeel over wat we deden, wie begint dan niet schier altoos met op te komen voor zijn gelijk? Hoe vaak nemen we zelfs niet den schijn aan, als waren wij de vlekkelozen, op wie niets viel aan te merken, de volmaaktheid in eigen persoon. Niet zelden zelfs is men over de minste aanmerking verontwaardigd en barst in toorn uit, zoodat de ander er wel voor past, u ooit weer op een gebrek, dat hij meende te ontwaren, te wijzen. Zoo wordt zelfs aan het broederlijk vermaan alle zwijgen opgelegd, en leeft men in zijn karakterzonde voort.

Maar hoe zult ge dit nu verantwoorden tegenover het stellig bevel des Heeren, dat ge u zelf doorzoeken, ja zelfs nauw doorzoeken zult? De ernstige aanblijder smeekt zijn God, dat Hij hem reinige ook van de verborgen afwalingen; maar hiermede mag dan toch alleen dat kwaad bedoeld zijn, dat ge zelf niet kunt uitvinden; en het zou toch een spotten met de genade zijn, indien we met die bede om vergiffenis voor onze verborgen afwalingen bedoelden, ons van alle verder zelfonderzoek te ontslaan.

Wat we kunnen weten van onze zonden moeten we weten, om niet alleen voor elke begane zonde de genade, die in Christus Jezus is, in te drinken, maar ook voor elke onbedachte karakterzonde of zondige hebbelijkheid de reiniging in te roepen van den Heiligen Geest. Vergiffenis voor een verborgen afwaling is in het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegdraagt, maar afwalingen van een eerst u verborgen zonde kunt ge toch nooit, tenzij die zonde u klaar voor oogen sta, ge ziet waar ze schuilt, en nu het medicijn aanwendt ter genezing. Wie er geen oog voor heeft, hoe besoeeld zijn kleed is, zal 't niet reinigen, en eerst als hij klaarder licht die vlekken op zijn gewaad hem in het oog vielen, zal hij niet rusten, eer ze zijn weggenomen. En zoo nu staat het met 't kleed uwer ziel eveneens. De vlekken van uw ziel, die ge niet ziet, laat ge zitten, en ge denkt er niet aan, ze van uw ziel weg te nemen.

Vandaar dat zooveel hun leven lang met dezelfde vlekken in hun ziel blijven voortwandelen, dat ieder ander ze ziet, maar zij zelve alleen niet. Daarbij komt het drukke leven, dat steeds minder tijd

en rust voor zelfonderzoek overlaat. In ons huis houden we dan in voorjaar en najaar tenminste nog eens schoonmaak, en zoo wisten onze vaders ervan, om telkens bij het naderen van het Hellig Avondmaal en in de Lijdensweken eens extra bij hun ziel te leven, eens dieper dan anders in hun innerlijk leven rond te spieden, en dat klaarder licht te zoeken, waarbij de innerlijke vlekken te beter uitkwamen. Thans zijn er, die schier nooit tijd vinden, om den stand van zaken in de verborgen huishouding hunner ziel op te nemen. Men zondert zich niet meer af, men vast niet meer, men leeft heel 't jaar gewoon door. En bij zijn dagelijksch gebed, ja, dan denkt men wel aan zijn zonden, maar, o, zoo oppervlakkig, en omdat de zelfkennis uitblijft, blijft de innerlijke reiniging onafgedaan, zoo ze al begonnen wordt.

En dit nu mag niet. God wil het niet. Zijn Woord brengt u den eisch, dat ge niet alleen in uw verborgen zieleven zoekt, en onderzoekt, maar dat ge het doorzoeken zult, d. w. z. dat ge geen schuilplaats in uw hart zult overslaan, maar tot in de verborgenste hoeken van uw innerlijk bestaan met uw spiedend oog zult doordringen.

Ja, meer nog, uw God wil, dat ge bij dat onderzoeken en doorzoeken, het niet oppervlakkig, maar nauw, zeer nauw zult nemen. Veel kan er bij de menschen door, maar al te veel kon er dusver ook bij u door, maar bij uw Gods niet. En als er tenslotte niets ook bij u door kan, dan eerst onderzoekt ook u zelf nauw.

Officiële Berichten.

Classis 's-Gravenhage.

De classis 's-Gravenhage zal D. V. vergaderen op Dinsdag 13 Sept. a. s.; gewone tijd en plaats. Punten voor het agendum worden ingewacht voor 23 Aug. e. k. bij ondergeteekende te Zegwaart.

Dr. F. C. MEIJSTER, actuaire.

Kort verslag van de Part. Synode der Geref. kerken van Drente, gehouden op Woensdag 8 Juni in de Geref. kerk te Hoogeveen.

1. De. Opgema. opent namens de roepende kerk de vergadering, laat zingen Ps. 68: 8, leest voor Ef. 4: 1-16, gaat voor in den gebede en spreekt een kort welkomstwoord.

2. De lastbrieven worden nagezien en goedgekeurd.

3. De vergadering kiest tot leden van het moderamen Dr. Noordster, praeses; Dr. Brinkman, scriba; Dr. Oegema, assessor; Dr. K. Bakker, adjunct-scriba.

4. De notulen der vorige vergadering worden goedgekeurd en getekend.

5. Ouderling Wijma van Nieuw-Amsterdam spreekt namens den kerk van Huls, die 30 jaren achtereen deputaat ter Synode was, een woord van dank en een zegenwens; waarop de vergadering bij monde van den praeses met een woord van dank en deklaring antwoordt.

6. Eenige predikanten-hospitanten vormen op verzoek van den voorzitter een stembureau.

7. Rapport inzake art. 49 K. O. door Dr. H. A. Dijkstra. Goedgekeurd.

8. Rapport van den Prov. corresp. en penningm., Dr. Oegema. Balig saldo f 96.961. Rapport goedgekeurd. Boeken in orde bevonden.

9. Rapport van den curator der Theol. School D. Noordster. De school bloeit. Finantieel staat de school niet sterk. Rapport goedgekeurd.

10. Rapport van den dep. voor hulphb. kerken. Rapport goedgekeurd. Besloten wordt aan Norg uit te keeren f 15, aan Schoonoord f 100 (indien deze kerk een eigen leeraar erlangt); aan Vliedder f 125. Wat Hijken aangaat, de kerken van Beilen, Koevoorden en Ruinerwold zullen aangesocht worden voor deze kerk te collecteren. Voorz. herhaalt de Part. Synode haar uitpraak van 1906 ltt. d. en wel aldus verklaard, dat de Synode geen waarborg kan geven voor f 700, maar dat de kerk van Hijken niet mag rusten, voor het salaris van haren leeraar tusschen f 700 in gangbare Nederland bedraagt. Tevens zal Hijken in haar aanvraag bij de gen. dep. voor hulphb. kerken worden gesteund.

11. Rapport inzwendige zending. Besloten wordt u. met broeder Greving ook dit jaar voort te gaan, zoo een kerk hem aanvaardt (c. l. de orde); A. aan de kerk te Vries voor lde toe te staan f 30; C. Ruiter, waart thans br. De Braal werkt, als tot dusverre te staan; d. m. v. d. Goot dit jaar te nemen met f 75; aan de kerk van Nieuweroord, voor een arbeider te Langrak f 800 (100 noodig pl. f 60) toe te staan, afgedacht van de verhouding tusschen den arbeider en de kerk van Nieuweroord (c. l. de orde). Rapport inzwendige zending goedgekeurd.

12. Rapport van dep. voor de kas. E. B. P. Besloten wordt den alumnus ook dit jaar f 75 boven het gewone bedrag toe te kennen, verder dit jaar 3 collecten voor deze kas te houden, de eerste nog in 1910; tenslotte worden deputaten gemachtigd desnoods geld te lenen. Rapport goedgekeurd.

13. Broeder Broekhuizen van Middel, secretaris der Centrale Diaconie, ontvangt het woord inzake het ontwerp-amenwet, waarna de Synode het volgende voorstel aanneemt: „de Part. Synode dankt diaken Broekhuizen, die

op verzoek welwillend de vergadering inzake de ontvangen armenwet heeft geadviseerd; besluit voorloopig geen wenschen aan de Regering bekend te maken, aangezien de gevaren niet van dringende aard zijn en de wenschen van de Gereformeerden toch door de Diaconie, Conf. van de Regering zullen worden bekend gemaakt. Mocht het later noodig blijken, dan kan classieker besloten worden eventuele wenschen aan de Regering bekend te maken“.

14. Rapport der dep. ad art. 13 K. O. Dit rapport wordt goedgekeurd en de voorstellen aangenomen. De Synode besluit evenwel in plaats van f 800, bij de Generale dep. f 1000 aan te vragen, omdat Drente zoo zwaar is belast.

15. Rapport der Soemba-Zending. De beide voorstellen der dep.: a. de Synode machtigen hen tot het vestigen van een vierden Zending-post, en met het oog daarop tot het beroepingswerk van den vierden dienaar over te gaan; b. naar aanleiding van een verzoek der missionaire dienaars, deputaten te machtigen met de Regering in overleg te treden oopens, en tot vaststelling over te gaan van een plan om heel het onderwys op Soemba te doen uitgaan van de Zending, — worden met algemeene stemmen (het eerste met blijdschap) aangenomen en het rapport goedgekeurd.

16. Een ingekomen stuk van de dep. voor het verband tusschen de Geref. kerken en de Theol. Fac. der V. U., wordt gelezen en voor kennisgeving aangenomen.

17. Goedgekeurd wordt een voorstel der cl. Middel aangane grensregeling van de kerken Hollandscheveld en de Krim.

18. De door dep. voor Iow. Zending ingediende concept-oord betreffende de kerkelijke beaardiging enz. wordt, nadat de vergadering vernam, dat de dep. de amendementen der cl. Assen en Middel hebben overgenomen, goedgekeurd en de orde vastgesteld.

19. Ter tafel wordt gelegd een regeling voor den dienst van oefenaren in de Geref. kerken van de classis Assen. De Synode besluit, dat deze regeling eerst door de classen der provincie zal behandeld worden om daarna op de volgende Synode definitief te kunnen worden vastgesteld.

20. De kerk van Nieuweroord vraagt en ontvangt advies der Synode in verband met haar onderhandelingen met br. S.

21. De vergadering besluit op voorstel der cl. Koevoorden ook voor dit jaar aan Dr. J. finantieel steun uit te keeren. Een commissie, bestaande uit de brr. Dr. Rietberg en onderling Beckman, wordt benoemd om te zien of deze zaak niet op een of andere wijze kan geregeld worden.

22. Benoemingen. Tot dep. voor art. 49 K. O. Dr. J. Bakker, primus; Dr. K. Bakker, secundus. Tot provinciaal correspondent en penningm. Dr. Oegema; tot dep. voor de kas E. B. P. Dr. Rietberg, primus; Dr. K. Kievis, secundus; tot dep. voor hulphb. kerken en inw. zending Dr. Halvema, primus; Dr. Los, sec.; tot dep. voor de Soemba-Zending Dr. W. W. Smitt, primus; Dr. H. A. Dijkstra, sec.; tot dep. art. 13 K. O. Dr. Zahn en Dr. Langhout.

23. Aankwijzing der roepende kerk. Slotwoord van den praeses. De Synode wordt met dankzegging aan den Heere door den voorzitter gesloten.

Op last der Particuliere Synode: K. BAKKER, adj. scriba. Klaamaven, Juli 1910.

Vergadering van de classis Alkmaar op 27 Juli 1910 te Alkmaar.

Moderamen: v. d. Bosch, praeses; Mulder, assessor; De Walle, scriba.

Na opening door den voorzitter, gezang en gebed, onderoek der credentia. Dr. Mulder brengt rapport uit over de handelingen der part. syn. van Enkhuisen II. Op een emeritaatsaanvraag van een Dienaar des Woords kon niet worden ingegaan, daar geen medisch attest aanwezig was. Deze dienaar zal zijn aanvraag bij den Kerkeraad indienen.

Dr. Stadij rapporteert verblijvende zaken omtrent Solo. De class. Zendingdag zal waarschijnlijk 13 Sept. a. s. te Broek-op-Langendijk gehouden worden. Sprekers: Prof. Dr. H. Bavinck en Dr. J. G. Scheurer.

Bij rondvraag art. 41 D. K. O. ontvangt op haar verzoek een kerk toestemming, om met de censuur over een broeder tot de 22 trap voort te varen.

Vacature-besloten: Schermerhorne, Wechelaar; Kolhorn, v. d. Bosch; Anna Paulowna, De Walle; Edmond-aan-Zee, Mulder; Krabbendam, v. d. Bosch; Oosterdijk, Stadig.

Collecten getind voor hulphb. kerken in de classis, Theol. School en Zendingbijdragen.

De c. v. class. verg. zal D. V. a. Nov. a. s. gehouden worden. Roepende kerk Dirksen. Op last der classis:

J. MULDER, A. t. ass. classis. Broek-op-Langendijk, 30 Juli 1910.

Buitenland.

Duitsland. „Ik heb geen vergeving der zonden noodig“.

Men heeft in Duitsland beweerd, dat wanneer de modernen een geloofsbijdenis moeten opstellen, een van de artikelen zou moeten luiden: „ik heb geen vergeving der zonden noodig“. Van moderne zijde is men daarover zeer vertoerd geworden, en twee voorname modernen hebben zich aangegord om

aan te toonen, dat de modernen dit niet leeren. De predikant Hans van Augsburg leverde in „Christentum und Gegenwart“ no. 7 een artikel, waarin hij eenige citaten uit geschriften van modernen bijbracht om te bewijzen, dat de modernen wel degelijk wijzen op de noodzakelijkheid van de vergeving der zonden. Maar jammer genoeg laat deze schrijver daarin na te bepalen, wat de modernen onder het woord „sonde“ verstaan.

De predikant Dr. Rittelmeyer te Neurenberg heeft dit laatste echter wel gedaan. In een artikel, voorkomende in het Correspondentia-blad van predikanten no. 27, getiteld: „de mensch in den tegenwoordigen tijd en het gevoel van sonde“, deed hij een poging om aan te toonen, wat de modernen onder „sonde“ en „vergeving“ verstaan, en dan komt het aan den dag, dat de moderne in een vergeving der sonde eigenlijk niet gelooft. Hij handelt in zijn artikel met tekere warmte over het „sondebewustzijn“ van de menschen der eeuw. Deze heeft echter minder met alzonderlijke zonden te doen, als wel dat hij tot smartelijke ervaring komt, dat men niet is gelijk men wesen moet. „Zij doorleven oogenblikken waarin zij een afkeer hebben van het gehele leven en boven alles een afkeer van zich zelve. Zij denken dan aan de banden des duivels, waarin zij dikwijls hulpeloos verstrikt zijn, en willen geheel anders zijn. Menigmaal sluimert die zelfveroordeeling onbewust in den mensch, maar een enkel woord, een enkele indruk kan tot de vreeslijkste smart brengen“. En dit is het nu, volgens Dr. Rittelmeyer, wat men het moderne gevoel van sonde noemen kan. Dit gevoel van sonde is een ander dan dat van het voorgeslacht, maar niet minder diep en ernstig, want hoe komt het, dat in de moderne liederen gezongen wordt van den nieuwen mensch, en van het volle rijke leven, als dit niet voortkomt uit het gevoel van sonde en als er geen verlangen bestaat om daarvan bevrijd te worden? Zeker gevoelt een modern mensch er weinig voor, wanneer men hem spreekt van een hongeren naar gerechtigheid, van een verlangen naar vergeving van sonde. „Als men hem echter spreekt van een zoeken van reinheid, van volkomenheid, van waar, echt leven, van volmaking van ons wesen, van een vervullen van onze bestemming, dan trillen alle zinnen van het eigen verlangen des harten mede“.

Maar dan is ook het moderne zondegevoel vruchtbaar dan dat der vaderen of van Augustinus, die altijd alleen aan overtreding dachten.

Het leidt tot de grootheid van een Paulus, die „minstens even sterk naar de vrijmaking van zijn wil als naar de uitdijding van zijn schuld verlangde“. En hier komt nu het Christendom te hulp en zegt hem, dat de grond van alle sonde zichzelf is. En Jezus komt hem te hulp, die door zijn voorbeeld voorgesteld heeft, dat de eigenlijke bestemming van den mensch is „een mensch Gods te zijn“; slechts in de gemeenschap met God en in de overgave aan God worden alle wankeuren opgelost. En verder toont de verschijning van Jezus, wijl Hij een verschijning van den liefde-wil Gods is, dat God de menschen voor het hemelijk hebben wil. „Deze wil tot het hemelijk komt nu zegenverend in ons leven en breekt alles af, wat zich uit ons verleden daartegenover mocht stellen... Het is eenmaal een feit dat God in Christus ons roept, dat God ons hebben wil trots onze erbarmelijkheid“. Wie aan die roepstem gehoor geeft, krijgt een nieuw leven, hij „leeft niet meer in de zelfucht van zijn vroeger bestaan, maar geheel in de uitverkijking en overgave voor het Goddelijke, dat zich voor ons ontsloten heeft“. Waar dit is, daar is „vergeving der zonden“; het oude is voorbijgegaan, het is in zijn wesen overwonnen en „machtig slaan de golven des nieuwen levens“.

Zoo Dr. Rittelmeyer. Hij leeraart ongeveer hetzelfde als de voorstanders der moderne richting in ons vaderland. Wij kunnen niet ontkennen, dat er iets boeiends en verleidelijks in deze voorstelling ligt. De smart dat men tegen God geondigd heeft, die o. a. door Luther zoo sterk gevoeld werd, vervalt op die manier; men komt zonder angst of vrees tot de brandende golven van het nieuwe leven. Of de moderne menschen werkelijk op den aangewezen weg tot de volle gemeenschap met God komen, laten wij in het midden. Maar de vraag waar het hier op aankomt, of zij bewustzijn van sonde hebben, wordt hiermede ontkend. Want sonde is toch opstand tegen God, en daaruit volgt schuld en straf. Wij willen hierop niet verder ingaan, het was er ons alleen om te doen, te laten zien, hoe de denkbeelden van Ritschl wortel geschoten hebben en steeds groter gevaar worden voor de Kerk des Heeren. Is het te verwonderen, dat het volk dat de prediking van vergeving door het bloed des Kruises begeert, en in „Gemeinschaften“ zoekt, wat op vele kansen niet meer gehoord wordt?

Frankrijk. Het nutterend Frankrijk.

In het Journal des Débats liet de bekende oecoonoom Leo Leroy Beaulieu zich op nieuw uit over de afnemende bevolking in Frankrijk. Onder het tweede Keizerrijk werden in 1851: 1.005.000 en in 1866 nog 1.006.000 kinderen geboren, terwijl er in die jaren 140.000 en 160.000 meer geboren werden dan stierven. Sedert 40 jaar is dat millioen niet meer bereikt; in 1907 bleef het geboortecijfer onder de 800.000 en in 1909 liep het terug tot 760.000. Sedert 1899 zijn in zes jaren meer mannen gestorven dan er geboren werden, en deze toestand zal weldra bestendig worden, zoodat men inderdaad van een uitsterfend Frankrijk spreken moet, terwijl dit uitsterfen van jaar tot jaar sneller zal toeneemen. Binnen een eeuw zal